

կիրը, վերադարձան լեռները՝ հարուստ աւարով և կողոպուտով: Որպէս զի ամրափակուի իրենց տիրապետութիւնը աւերից յարձակումներից՝ Լէխրասիբ շահը հրամայեց, որ Վաղստանի սահմանում առատ ջուր և առողջարար օդ ունեցող բարձրաւանդակ տեղում շինւի բերդ և պահուի զօրք, որպէս զի միշտ պատրաստ լինի դիմադրելու լեռնականների վնասակար յարձակումներին. շահի կամքը կատարւեց. փորձուած ճարտարապետները (միւխգանտիսի) կանչուած այդ նպատակի համար, ընտրեցին տեղը, որը համապատասխան էր վերոյգրեալ բոլոր պայմաններին, ուր և կառուցին բերդը, որ և անուանեցաւ Նարինջ — Կալայ . . . : Բերդի հիմնարկութիւնից 100 տարի յետոյ Լէխրասիբ շահը մեռաւ. զ՝ հի ժառանգ եղաւ նորա որդի Գէշտասիբ շահը (Վշտասայ):

Գ. 3. «Վարբանդի առողջ օդը պատճառ եղաւ ամեն հեռաւոր կողմերից մարդիկ ընտանիքներով գաղթել այն տեղ և բնակւել նորա պարիսպների շուրջը»:

Ե. 6. «Նէման՝ Էզջուրդ Իրանի թագաւորի նախարարը կռապաշտ էր . . . ասաց իւր վէզիրին ցոյց տուր ինձ որ և է յաւիտենական բան. վէզիրը, որ ծածուկ քրիստոնեայ էր, պատասխանեց. յաւիտենական այգին, պարտէզը, զբախտը ոչ մի կերպով չէ հասնում մարդոյն՝ բացի հաւատով առ Հոգին Աստուծոյ. այս խօսքերը այնպէս խիստ ներգործեցին Նէմանի վրայ, որ նա այն իսկ տեղումը ընդունեց Յիսուսի հաւատը: Յետ այնորիկ Նէմանը թողեց հարստութիւնը ընտանիքին և ճանապարհ ընկաւ: Անցնելով շատ քաղաքներ և նահանգներ հասաւ Վերբէնդ, որի բնակիչները մինչ այն ժամանակ պաշտում էին կրակին, ընդունեցին նրանից Քրիստոնէութիւն: Այս եղաւ 355 թուին Քրիստոսի յարութիւնից յետոյ»:

Թ. 7. . . . «Նուշիրվանը (Խոսրով պարսից թագաւորը) տեղեկութիւն ստացաւ, որ Խէյատլէ ազգի իշխանաւորները անթիւ զօրքերով անցան Քարսի նահանգի սահմանը, և Խփչաղի և Խազրի զօրքերը (Թաթարք և Չաչանք) տիրեցին Վերբէնդի բերդին: Նուշիրվանը շտապեց հասնել Վաղստանի սահմանը. զօրք ուղարկեց Խէյատլիներին պատժելու: Հասնելով Վարբանդ, Նուշիրվանը